

СТАНОВИЩЕ

**по конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“
в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика,
професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки,
научна специалност „Информатика“,
за нуждите на Института по информационни и комуникационни технологии (ИИКТ) -
Българска академия на науките (БАН),
обявен в Държавен вестник (ДВ), бр.40/16.05.2025г.**

Становището е изготвено от проф. д-р Боян Паскалев Бончев – Факултет по математика и информатика (ФМИ) към Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (СУ) – професионално направление 4.6 Информатика и компютърни науки/Софтуерни технологии, в качеството му на член на научното жури по конкурса съгласно Заповед №151 / 14.07.2025 г. на Директора на ИИКТ-БАН и съгласно Протокол №1 от заседанието на научното жури на 17.07.2025г.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат: гл. ас. д-р Валентина Тодорова Терзиева-Богойчева, секция „Интелигентни системи“, ИИКТ-БАН.

I. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ

1. Данни за кандидатурата

Представените по конкурса документи от кандидата съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Българска академия на науките.

За участие в конкурса кандидатката гл. ас. д-р Валентина Терзиева-Богойчева е представила списък с документи, включващ заявление за допускане в конкурса, професионална автобиография по европейски образец, копие от диплома за образователна и научна степен „Доктор“, удостоверение за стаж по специалността, списък на научните публикации за участие в конкурса (които не повтарят представените за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“), списък с изобретения и други научно приложен резултати, списък на цитирания (във WoS или Scopus, както и в други международни издания), резюмета на улични публикации за участие конкурса на български и английски език, копие на научните публикации за участие в конкурса, справка за изпълнение на минималните изисквания на ИИКТ-БАН, справка за оригиналните научни и научно-приложни приноси, както и декларация за липса на плагиатство в научните трудове.

За участие с конкурса са представени 33 научни публикации, които включват: 32 броя научни статии в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и/или Scopus), при което:

- 16 броя от тези публикации имат SJR ранг;
- 16 броя от тези публикации са реферирани и индексирани в Web of Science или Scopus.

Допълнително кандидатката представя и една публикувана глава от книга, реферирана и индексирана в Scopus.

Представеният списък на цитирания в Scopus или WoS съдържа 266 цитата на 52 публикации на кандидатката, направени за периода 2000-2025 година. Списъкът на цитирания в други международни издания съдържа 141 цитата на 47 авторски публикации, за същия времеви период.

Комплектът от документи, подаден от кандидата, показва че гл. ас. д-р Валентина Терзиева-Богойчева отговаря на изискванията на чл. 24 от ЗРАСРБ и на чл. 53 от ППЗРАСРБ за заемане на академична длъжност „Доцент“.

2. Данни за кандидата

Валентина Терзиева се дипломира като инженер по електроника и автоматика с допълнителна педагогическа квалификация за инженерни дисциплини във Висшия машинно-електротехнически институт (понастоящем Технически университет – София) през 1988 година. През 2022г. придобива образователна и научна степен „Доктор” в Институт по информационни и комуникационни технологии към Българската академия на науките, като защитава дисертация в областта на моделирането и валидирането на персонализирани образователни видео игри.

Кандидатът има богат практически опит в множество проекти, където осъществява разнообразна научно-изследователска дейност. Работила е като научен сътрудник към общинска фирма „Софинформатика” (София, България) и в ИККС-БАН. От 2010 година до момента работи в ИИКТ-БАН, където е заемала последователно позициите главен асистент, асистент, инженер и отново главен асистент. През последните две десетилетия научно-изследователската ѝ дейност се фокусира върху моделиране, проектиране, разработка и валидиране на приложения на съвременните информационни и комуникационни технологии в различни тематични области, насочени към образованието. Притежава отлични комуникационни умения, придобити по време на работата в различни колективи, включително и в интеркултурно обкръжение. Допълнително, трябва да се отчетат нейните много добри организационни и координационни умения, придобити при работа в множество национални и международни научни проекти, част от които са ръководени от пишещия тези редове.

Гл. ас. д-р Валентина Терзиева-Богойчева е автор на повече от 120 научни публикации, от които над 60 индексирани в Scopus и/или в Web of Science. Според световните наукометрични бази от данни, h-индексът на кандидатката в Scopus е 8, h-индексът ѝ в Web of Science е 6, а h-индексът ѝ в <https://scholar.google.com/> е 12.

Кандидатът е участвал като изследовател в общо 12 научни проекта, от които три са международни, а девет са национални. Към момента, кандидатът участва в изпълнението на 3 проекта по Фонд научни изследвания към МОН.

3. Обща характеристика на научните трудове и постижения на кандидата

Кандидатката представя за участие в конкурса 33 оригинални научно-изследователски труда, които са избрани от списък с общо 126 научни публикации (включващ 65 труда от 2004 година насам, индексирани в Scopus и/или в Web of Science, и други 61 други публикации от 2007 година насам). Представените 33 публикации не повтарят представените в предходен за кандидата конкурс за придобиване на образователната и научна степен "Доктор". От тях, както и от представените два други списъка с публикации, може да се заключи, че кандидатът работи основно в сферата на приложението на информационните и комуникационни технологии (ИКТ) в областта на образованието.

От проверката на справката за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ за научна област „Природни науки, математика и информатика“, професионално направление 4.6 Информатика и компютърни науки, става видно, че точките за група от показатели А са 50 (при минимум 50), за група В – 148 (при минимум 100), за група Г – 379 (при минимум 260), за група Д – 600 (при минимум 70) и за група Е – 150 (при минимум 20). Общият брой точки за всички показатели е 1327 при минимален общ брой точки равен на 500, което превишава минималната сума точки 2.654 пъти. Оттук, мотивирано и определено рецензентът заключава, че:

1. научните трудове отговарят на минималните национални изисквания (по чл. 26, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ) и съответно на допълнителните изисквания на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Българска академия на науките, в частност за заемане на академичната длъжност „Доцент” в научната област и професионално направление на конкурса;

2. представените от кандидата научни трудове не повтарят такива от предишни процедури за придобиване на научно звание и академична длъжност;
3. няма доказано по законоустановения ред плагиатство в представените по конкурса научни трудове.

4. Съдържателен анализ на научните и научно-приложните постижения на кандидата съдържащи се в материалите за участие в конкурса

За участие в конкурса гл. ас. д-р Валентина Терзиева-Богойчева е представила 33 оригинални научно-изследователски труда от списък с общо 126 свои научни публикации от 2004 година насам. Представените 33 публикации са в специализирани научни издания в областта на конкурса и не повтарят представените в предходен за кандидата конкурс за придобиване на образователната и научна степен "Доктор". Те са посветени на изследвания както на прилагането на ИКТ и електронни учебни ресурси в училищното образование в България, така и на използването на технологични средства за създаването и оценяването на разнообразни електронни учебни ресурси. Допълнително, голяма част от публикациите на кандидатката са посветени на изследване на приложението на ИКТ при:

- Технологично подпомагане на обучението на учащи със специфични обучителни трудности (например дислексия);
- Моделиране, проектиране, използване и валидиране на образователни видео игри;
- Създаване, използване и оценяване на интелигентни среди за обучение.

Представените за участие в конкурса научни публикации доказват убедително съществени и значими научни и научно-приложни приноси на кандидата в горните тематики. 16 броя от тези публикации са реферирани и индексирани в Web of Science или Scopus, като 16 броя от тези публикации имат SJR ранг. Общият импакт ранг (SJR) на представените за участие в конкурса трудове възлиза на 1.121 за група В и 1.927 за група Г, тоест общо на 3.048. Всички представени публикации са на английски език.

В 22 от публикациите в списъка кандидатът е първи съавтор, в 8 – втори съавтор, и в други 3 – трети съавтор. Това ясно показва съществения принос на кандидата в представените научни трудове.

Налице е доказано отражение на резултатите на кандидата в трудовете на други автори. Общият брой на индексирани в WoS или Scopus цитирания за периода 2004-2025 година възлиза на 266 (на 52 публикации), при което са изключени автоцитатите и скритите цитирания. Списъкът на цитирания в други международни издания съдържа 141 цитата на 47 авторски публикации, за същия времеви период, Това обяснява относително високите h-индекс и i10-индекси на кандидата в Google Scholar – съответно 12 и 16.

5. Характеристика и оценка на проектната дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Валентина Терзиева-Богойчева е представила редица свидетелства за своята интензивна работа по научно-изследователски проекти, които не оставят място за съмнение относно опита ѝ като дългогодишен изследовател. Научно-изследователската ѝ дейност включва работа по национални проекти за разработка на софтуерни инструменти за планиране на стоковите запаси на база прогнозни стойности на търсене според функция на полезност, изграждана спрямо исторически данни и експертна оценка, анализ на данни за интеграцията на ИКТ ресурси в българските училища, ИКТ за единен цифров пазар в науката, образованието и сигурността, умни адаптивни видео игри за обучение, развитие на Центъра за върхови постижения НАСЛЕДСТВО'БГ, моделиране и изследване на интелигентни системи за обучение и сензорни мрежи, изследване на формални модели за оптимизация и персонализация на съвременни технологични методи на STEM обучение, както и за моделиране на интелигентни инструменти за адаптивни и персонализирани образователни STEM видео игри.

Освен гореспоменатите национални проекти, кандидатката е взела участие и в три международни проекти, свързани с моделиране и оценка на риска от свлачища за предотвратяване и смекчаване на бедствия, разработване и внедряване на виртуален офис и виртуална платформа за обучение за подкрепа на горската промишленост, и образователни инициативи за устойчиво на климата европейско архитектурно наследство.

Всичко казано до тук дава основание се даде много висока оценка на проектната дейност на кандидата.

6. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки към представените по конкурса трудове. Всичките публикации са на отлично методично равнище и съдържат много задълбочени анализи на текущото състояние в съответната научна област, постановката на проблема, точност и пълнота на предлаганите решения и на анализа на получени резултати, и адекватни обобщения и насоки за бъдеща работа. Във всички представени публикации кандидатът показва високо ниво на професионализъм и отлична литературна осведоменост.

Като препоръка към кандидата бих отправил идеята да публикува повече самостоятелни статии и те да бъдат в добре индексирани научни списания.

7. Лични впечатления за кандидата

Имам отлични лични впечатления от Валентина Терзиева-Богойчева от работата ни по редица национални и международни проекти, както и като научен ръководител на докторантурата ѝ. Понастоящем работим заедно в рамките на два национални проекта с финансиране на ФНИ към МОН и по проект УНИТЕ („Университети за Наука, Информатика и Технологии в е-обществото“) по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. Убеден съм, че колективът на ИИКТ-БАН печели не само от нейния висок професионализъм, постоянство и трудолюбие, но също така и от доказаните във времето отлични човешки и колегиални качества.

8. Заключение за кандидатурата

След като се запознах с представените в конкурса материали и научни трудове и въз основа на направения анализ на тяхната значимост и съдържанието се в тях научни и научно-приложни приноси, **потвърждавам**, че научните постижения отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и съответния Правилник на БАН и ИИКТ-БАН за заемане от кандидата на академичната длъжност „Доцент“ в научната област и професионално направление на конкурса. В частност кандидатът удовлетворява и надхвърля минималните национални изисквания в професионалното направление и не е установено плагиатство в представените по конкурса научни трудове.

Давам своята определено **положителна** оценка на кандидатурата.

II. ОБЩО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на гореизложеното, убедено **препоръчвам** на уважаемото научно жури да предложи на Научния съвет на ИИКТ-БАН да избере гл. ас. д-р Валентина Тодорова Терзиева-Богойчева да заеме академичната длъжност „Доцент“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки, научна специалност „Информатика“.

22.08.2025 г.

гр. София

Изготвил становищ

